



**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

22 Οκτωβρίου 2021

**Θέμα: Γενικές Οδηγίες και Ανακοινώσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας (Σχολική Χρονιά 2021-2022)**

**1. Εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος- Μεθοδολογία**

Οι εκπαιδευτικοί αναμένεται να οργανώνουν τη διδασκαλία τους στο πλαίσιο αρχών του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας, αξιοποιώντας τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας, για τη γνώση περιεχομένου και την επιστημολογική κατανόηση στην Ιστορία

Σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα, στο μάθημα της Ιστορίας, επιδιώκεται η καλλιέργεια ιστορικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης, με στόχο τη διάπλαση κριτικά σκεπτόμενων και ενεργών δημοκρατικών πολιτών. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ανάπτυξης ιστορικού γραμματισμού, της παράλληλης, δηλαδή, ανάπτυξης γνώσης περιεχομένου και επιστημολογικής κατανόησης στην Ιστορία. Οι εκπαιδευτικοί προτρέπονται να δίνουν έμφαση τόσο στην οικοδόμηση γνώσης περιεχομένου όσο και στη διαδικασία καλλιέργειας εννοιολογικής κατανόησης και δεξιοτήτων ιστορικής διερεύνησης (επιστημολογική κατανόηση), όπως αυτές περιγράφονται στους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας κάθε τάξης.

Πληροφορίες για το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας, τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας, τους σκοπούς και το περιεχόμενο του μαθήματος, τη μεθοδολογία διδασκαλίας και την αξιολόγηση είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/istoria/analytiko-programma>).

Συνοπτικές οδηγίες για τα όσα αφορούν στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δημοτική Εκπαίδευση και ειδικότερα στη μεθοδολογία και την αξιολόγηση, εντοπίζονται στην Εισαγωγή του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας Στ' Δημοτικού. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας Στ' Δημοτικού είναι το πρώτο που έχει τύχει αναθεώρησης και τυγχάνει εφαρμογής από τη φετινή σχολική χρονιά.

Μία συνοπτική παρουσίαση με θέμα τις σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Ιστορίας είναι, επίσης, διαθέσιμη στον πιο κάτω σύνδεσμο: [http://archeia.moec.gov.cy/sd/669/sygchrones\\_prosegiseis\\_didaktiki\\_istorias.pdf](http://archeia.moec.gov.cy/sd/669/sygchrones_prosegiseis_didaktiki_istorias.pdf).

## **2. Διδακτικό υλικό**

Το διδακτικό υλικό, το οποίο διατίθεται προς χρήση για κάθε τάξη και είναι διαθέσιμο σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση, περιγράφεται ως ακολούθως:

### **Γ΄ τάξη**

Χρησιμοποιούνται, και κατά τη φετινή σχολική χρονιά και μέχρι την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας Γ΄ Δημοτικού, οι εκδόσεις «Η Ιστορία μου, οι ιστορίες μου, η ιστορία μας, οι ιστορίες μας, Φύλλα Εργασίας, Γ΄ Τάξης Δημοτικού, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (2013)» και «Τι αλλάζει και τι μένει το ίδιο από την Παλαιολιθική Εποχή μέχρι σήμερα; (Κάρτες Εργασίας), Ιστορία Γ΄ Τάξης, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (2013)», οι οποίες βρίσκονται στα σχολεία σε έντυπη μορφή. Για τη χρήση του πιο πάνω υλικού οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συμβουλευονται τις αντίστοιχες διδακτικές προτάσεις οι οποίες είναι αναρτημένες ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση.

([http://archeia.moec.gov.cy/sd/202/c\\_taxi\\_didaktikes\\_protaseis\\_2013.pdf](http://archeia.moec.gov.cy/sd/202/c_taxi_didaktikes_protaseis_2013.pdf)).

Λόγω της χρήσης του πιο πάνω υλικού στη Γ΄ τάξη Δημοτικού, τα σχολικά εγχειρίδια «Ο άνθρωπος και η ιστορία του: Από το λίθο στον πηλό, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (2000)», και «Ο άνθρωπος και η ιστορία του: Από τον πηλό στο μέταλλο, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (2001)» δεν αποστέλλονται στα σχολεία. Σημειώνεται ότι αυτά τα εγχειρίδια θα πρέπει να φυλάσσονται στις σχολικές μονάδες ως βιβλία αναφοράς.

Το πιο πάνω υλικό είναι, επίσης, αναρτημένα στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/piges-didaktika-encheiridia>).

### **Δ΄ τάξη**

Χρησιμοποιούνται, και κατά τη φετινή σχολική χρονιά και μέχρι την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας Δ΄ Δημοτικού, τα σχολικά εγχειρίδια, «Ο άνθρωπος και η ιστορία του: Από την Κυπρογεωμετρική μέχρι την Ελληνιστική Εποχή, Δ΄ Τάξη, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (2004).» και «Ιστορία Δ΄ Δημοτικού: Στα αρχαία χρόνια, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος». Τα πιο πάνω σχολικά εγχειρίδια είναι, επίσης, αναρτημένα στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/piges-didaktika-encheiridia>).

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν, επίσης, να αξιοποιούν το υλικό για τη Δ΄ τάξη (Διδακτικές Προτάσεις και Φύλλα Εργασίας), το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος σε ψηφιακή μορφή (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktikes-protaseis>).

## Ε΄ τάξη

Χρησιμοποιείται, και κατά τη φετινή σχολική χρονιά και μέχρι την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας Ε΄ Δημοτικού, το σχολικό εγχειρίδιο «Ιστορία Ε' Δημοτικού: Στα βυζαντινά χρόνια, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος». Συνδέσεις σε ψηφιακές εκδόσεις του πιο πάνω εγχειριδίου βρίσκονται, επίσης, στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/piges-didaktika-encheiridia>).

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν, επίσης, να αξιοποιούν τις διδακτικές προτάσεις για την Ε΄ τάξη που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του μαθήματος (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktikes-protaseis>).

Σύντομα οι προτάσεις αυτές θα εμπλουτισθούν με επιπλέον υλικό για τη διδασκαλία της Ιστορίας της Κύπρου κατά τη Ρωμαϊκή και Βυζαντινή περίοδο και τη Φραγκοκρατία.

## ΣΤ΄ τάξη

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας ΣΤ΄ Δημοτικού είναι το πρώτο που έχει τύχει αναθεώρησης και τυγχάνει εφαρμογής από τη Σχολική Χρονιά 2021-2022. Για τη διδασκαλία του μαθήματος χρησιμοποιείται το σχολικό εγχειρίδιο «Ιστορία ΣΤ΄ Τάξης: Στα νεότερα χρόνια, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος».

Το αναθεωρημένο Αναλυτικό Πρόγραμμα Ιστορίας ΣΤ΄ Δημοτικού έχει λάβει σοβαρά υπόψη το στάδιο μετάβασης των μαθητών/ριών από τη Δημοτική στη Μέση Εκπαίδευση, όπου το μάθημα είναι εκ των βασικών γνωστικών αντικειμένων και εξεταζόμενο. Οι αναθεωρημένοι Δείκτες Γνώσης Περιεχομένου και η παραπομπή σε αντίστοιχους κάθε φορά Δείκτες Επιστημολογικής Κατανόησης, η συνάφειά τους με το διδακτικό υλικό που έχει στη διάθεσή του ο/η εκπαιδευτικός, η λειτουργική ενσωμάτωση της Ιστορίας της Κύπρου στις αντίστοιχες περιόδους της ελληνικής, της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας ιστορίας, η εισαγωγή του «Πρόσθετου Εκπαιδευτικού Υλικού» και των «Πρόσθετων Πηγών» με την παραγωγή αντίστοιχου εκπαιδευτικού υλικού για ζητήματα που δεν εντοπίζονται στο επίσημο σχολικό εγχειρίδιο και αφορούν κυρίως στην Ιστορία της Κύπρου, η εφαρμογή των «Επισκοπήσεων» για υποενότητες που ο/η εκπαιδευτικός δεν είναι υποχρεωμένος/η να διέλθει διεξοδικά και με λεπτομέρειες, όπως απαιτείται στα σημεία που φέρουν τον τίτλο «Διδασκαλία», η δραστηριότητα «Επαναφοράς-Ανακεφαλαίωσης» στη βάση σημαντικών ιστορικών όρων και εννοιών στο τέλος κάθε ενότητας, αποτελούν ορισμένες μόνο καινοτομίες του Αναλυτικού Προγράμματος Ιστορίας ΣΤ΄ Δημοτικού που κάνουν το μάθημα πιο ελκυστικό και πιο αποτελεσματικό για τον/την εκπαιδευτικό και τον/τη μαθητή/τρια.

Το «Πρόσθετο Εκπαιδευτικό Υλικό» βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος και περιλαμβάνει τόσο κείμενο ιστορικής αφήγησης για την αποκόμιση της απαιτούμενης γνώσης περιεχομένου όσο και σώμα πρόσθετων πηγών για ανάπτυξη των δεξιοτήτων επεξεργασίας των ιστορικών πηγών και της επιστημολογικής κατανόησης.

Στην ιστοσελίδα του μαθήματος βρίσκεται, επίσης, αναρτημένος Ενδεικτικός Προγραμματισμός και Δείγμα Δοκιμίου Αξιολόγησης για την Ιστορία ΣΤ΄ Δημοτικού το οποίο υπηρετεί την ομαλή μετάβαση των μαθητών/ριών της ΣΤ΄ τάξης στο Γυμνάσιο.

Συνδέσεις σε ψηφιακές εκδόσεις του πιο πάνω εγχειριδίου βρίσκονται, επίσης, στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/piges-didaktika-encheiridia>).

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν, επίσης, να αξιοποιούν τις διδακτικές προτάσεις για την ΣΤ΄ τάξη που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του μαθήματος (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktikes-protaseis>).

Σύντομα οι προτάσεις αυτές θα εμπλουτισθούν με επιπλέον υλικό για τη διδασκαλία της Ιστορίας της Κύπρου κατά την Ενετοκρατία, την Οθωμανοκρατία και την Αγγλοκρατία.

### **3. Μυθολογία**

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα περιγράφει συγκεκριμένους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας που αναφέρονται στη διδασκαλία της μυθολογίας στην Γ΄ και Δ΄ τάξη. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν ως βιβλίο αναφοράς το εγχειρίδιο «Ιστορία Γ΄ Δημοτικού: Από τη μυθολογία στην ιστορία, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων Διόφαντος», το οποίο μπορεί να αξιοποιείται τόσο στη Γ΄ όσο και στη Δ΄ τάξη. Το εγχειρίδιο περιέχει ενότητες οι οποίες καλύπτουν τους αντίστοιχους δείκτες. Λεπτομέρειες υπάρχουν στη σχετική εγκύκλιο (<http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp7973a>). Το εγχειρίδιο είναι διαθέσιμο και σε ηλεκτρονική μορφή στον σύνδεσμο: [http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/1999/Istoria\\_G-Dimotikou\\_html-empl/](http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/1999/Istoria_G-Dimotikou_html-empl/).

Στο πλαίσιο της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης έχουν, επίσης, ετοιμαστεί βίντεο με αφηγήσεις μύθων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν τα βίντεο αυτά τα οποία είναι αναρτημένα στη διεύθυνση: <https://elearning.schools.ac.cy/index.php/el/webtv>.

Μπορούν, επίσης, να αξιοποιήσουν τα σενάρια και τις εικόνες, που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή των πιο πάνω βίντεο, τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/mythologia>).

### **4. Ιστοσελίδα**

Η ιστοσελίδα του μαθήματος της Ιστορίας για τη Δημοτική Εκπαίδευση είναι προσβάσιμη στη διεύθυνση: <http://istod.schools.ac.cy/index.php>.

Πέρα από τις πληροφορίες για το Αναλυτικό Πρόγραμμα και το διδακτικό υλικό που περιγράφονται πιο πάνω, η ιστοσελίδα του μαθήματος παρέχει πρόσβαση σε υλικό προηγούμενων επιμορφωτικών δράσεων (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/epimorfosi/imerides-seminaria-synedria>),

καθώς και χρήσιμες συνδέσεις με πληροφορίες για θέματα Ιστορίας και διδακτικής της (<http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/epimorfosi/chrisimes-syndeseis>).

#### **5. Επιμορφώσεις εκπαιδευτικών**

Για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή των Αναλυτικών Προγραμμάτων, πραγματοποιούνται, κάθε σχολική χρονιά, επιμορφωτικές δράσεις τόσο σε επίπεδο κεντρικών επιμορφώσεων των εκπαιδευτικών όσο και σε επίπεδο σχολείων. Επίσης, η Ομάδα παρέχει στήριξη σε σχολική βάση, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τις σχολικές μονάδες ή μέσω δράσεων του Π.Ι., στο πλαίσιο της Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης.

Η Ομάδα είναι στη διάθεση όλων των εκπαιδευτικών των σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης για παροχή στήριξης σε οποιαδήποτε πτυχή του έργου τους που έχει να κάνει με τη διδασκαλία της Ιστορίας (πληροφορίες για το ΑΠ και το διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό, στήριξη εκπαιδευτικών στη διαδικασία σχεδιασμού διδασκαλιών, ανατροφοδότηση κ.ά.).

Για στήριξη στη σχολική μονάδα μπορείτε να υποβάλετε ηλεκτρονικά αίτημα για σεμινάριο σε σχολική βάση, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Π.Ι. (<http://www.pi-eggrafes.ac.cy>).

#### **6. Επικοινωνία με την Ομάδα Α.Π. Ιστορίας**

Η Ομάδα Α.Π. Ιστορίας αποτελείται φέτος από τους εκπαιδευτικούς κ. Ηλέκτρα Κρόκου (1/5) και κ. Λούκα Περικλέους(1/5), με υπεύθυνη Ε.Δ.Ε. την κ. Ελένη Αρτεμίου - Φωτιάδου.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Ομάδα Ιστορίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση [dde-istoria@schools.ac.cy](mailto:dde-istoria@schools.ac.cy) ή στο τηλέφωνο 22402481 (κάθε Παρασκευή). Επιπρόσθετα στοιχεία επικοινωνίας με την Ομάδα Αναλυτικών Ιστορίας Δημοτικής βρίσκονται στην ιστοσελίδα του μαθήματος (βλ. <http://istod.schools.ac.cy/index.php/el/contact-us>).